

Utlåtande 2012: RIII (Dnr 328-829/2011)

**Stopp för privatisering av driften av Högdalens simhall
vilket i förlängningen kan innebära att simhallen säljs
Motion (2011:33) av Mehdi Oguzsoy (V)**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2011:33) av Mehdi Oguzsoy (V) om ”Stopp för privatisering av driften av Högdalens simhall vilket i förlängningen kan innebära att simhallen säljs” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

I motion (2011:33) av Mehdi Oguzsoy (V) behandlas frågan om konkurrensutsättning av driften av Högdalens sim- och idrottshall. Motionären anser att fördelarna av en konkurrensutsättning av verksamheten ska redovisas före ett beslut om upphandling av driften. Därför föreslås att en referensgrupp tillsätts bestående av lokala politiker och tjänstemän som tillsammans med hyresgäster i området gör en analys av vilka konsekvenser en upphandling av driften kan få samt att en brukarundersökning genomförs.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden och Enske-de-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret kan inte se att en upphandling av driften av Högdalens sim- och idrottshall skulle medföra några negativa konsekvenser för stadens invånare. Stadsledningskontoret förutsätter att upphandlingen sker så att kvalitet, service och utbud håller en kvalitet som minst motsvarar den nivå som staden idag tillhandahåller i enlighet med gällande upphandlings- och konkurrenspolicy.

Idrottsnämnden har ett uppdrag att öka den fysiska aktiviteten bland stadens invånare. Uppdraget specificeras i det av kommunfullmäktige 2006 antagna idrottspolitiska programmet samt i nämndens verksamhetsplaner. Detta behöver dock inte, vilket också framgår av det idrottspolitiska programmet, ske genom verksamhet i egen regi utan kan ske genom att ta tillvara kompetens utanför kommunen i form av privata aktörer eller genom föreningslivet i form av exempelvis simklubbar.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd avstyrker motionen och hänvisar till kommunfullmäktiges beslut att konkurrensetsätta driften av sim- och idrottshallar, däribland Högdalens simhall.

Mina synpunkter

Idrottsnämnden har i uppdrag att öka den fysiska aktiviteten bland stockholmarna. Uppdraget specificeras i det av kommunfullmäktige 2006 antagna blocköverskridande idrottspolitiska programmet. Det behöver inte innebära, vilket också framgår av det idrottspolitiska programmet, att verksamheten utförs i egen regi utan den kan också utföras av föreningslivet eller av privata aktörer.

Idrottsnämnden har, i likhet med stadens övriga nämnder, uppdrag att upphandla driften av verksamhet som inte är myndighetsutövning eller av strategisk betydelse för nämnden.

Fler aktörer kan visa på andra sätt att bedriva verksamheten och samtidigt också ge fler valmöjligheter för besökarna. På så sätt kan stockholmarna få ökad kvalitet för sina skattepengar.

Inför upphandlingen av Högdalens simhall utarbetades ett omfattande förfrågningsunderlag med ett flertal krav för att säkerställa kvalitet. Bland annat poängsattes anbuderna efter anbudsgivarnas förslag om utveckling på områdena folkhälsa, service, sociala perspektiv samt föreningsliv, skola och lokala aktörer. Den vinnande anbudsgivaren lade det högsta anbudet både med avseende på kvalitet och ekonomisk ersättning till staden.

Avtalet med staden innebär också att den vinnande anbudsgivaren är bunden att genomföra de utvecklingsåtgärder man beskrivit i anbudet. Folkhäl-

sosatsningarna ska genomföras och den service som utlovats ska finnas på plats, i annat fall utgår vite.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:33) av Mehdi Oguzsoy (V) om ”Stopp för privatisering av driften av Högdalens simhall vilket i förlängningen kan innebära att simhallen säljs”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Karin Wanngård* (S) och *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. delvis bifalla motionen
2. uppdra åt staden som huvudman för verksamheten att, efter 2012 års utgång, genomföra en uppföljning/kontroll av verksamheten så att avtalet följts, bl.a. avseende uppställda kvalitetskrav och allmänhetens insyn samt göra en utvärdering av den privatiserade driften i syfte att klargöra konsekvenserna av konkurrensutsättningen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:33) av Mehdi Oguzsoy (V) om ”Stopp för privatisering av driften av Högdalens simhall vilket i förlängningen kan innebära att simhallen säljs” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ylva Tengblad

ÄRENDET

I motion (2011:33) av Mehdi Oguzsoy (V) behandlas frågan om konkurrensutsättning av driften av Högdalens sim- och idrottshall. Motionären uttrycker oro för att kvaliteten kan komma att försämrans samt att staden kommer att gå miste om intäkter. Motionären anser att fördelarna av en konkurrensutsättning av verksamheten ska redovisas före ett beslut om upphandling av driften. Därför föreslås att en referensgrupp tillsätts bestående av lokala politiker och tjänstemän som tillsammans med hyresgäster i området gör en analys av vilka konsekvenser en upphandling av driften kan få samt att en brukarundersökning genomförs.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 juni 2011 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget 2011 anges att idrottsnämndens arbete ska leda till att stockholmarna rör sig mer samt engagerar sig mer i idrottsrörelsens föreningar. Genom detta stärks folkhälsan och samhällsengagemanget ökar. En stor del av all idrott och friskvårdsutövning sker dock helt utan kommunens inblandning. Där staden driver verksamhet i egen regi ska dock detta ske i enlighet med gällande konkurrenslagstiftning, det vill säga på sådant sätt att inte en snedvridning av konkurrensen uppstår.

Stadsledningskontoret konstaterar att en upphandling av driften för Högdalens sim- och idrottshall ligger i linje med Stockholms stads policy för konkurrens och valfrihet vilken beslutades av kommunfullmäktige den 26 mars 2007. I policyn anges att alla verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion skall upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem. Av policyn framgår vidare att stockholmarna ska få mesta möjliga service för sina skattepengar. Upphandling i konkurrens och valfrihetssystem syftar till ökad valfrihet, kvalitetsutveckling och kostnadseffektivitet.

Genom kommunallagen tillförsäkras kommuners kontroll och uppföljning av verksamhet samt allmänhetens möjligheter att få insyn i hur verksamheten bedrivs då vården av en kommunal angelägenhet överlämnas till någon annan. Av kommunallagens 3 kap. 19 § framgår att om en kommun lämnar över vården av en kommunal angelä-

genhet till part där kommunen inte har något direkt eller indirekt ägarinflytande, det vill säga att kommunen inte direkt eller indirekt innehar samtliga aktier eller att kommunen inte bestämmer tillsammans med någon annan, skall fullmäktige se till att kommunen tillförsäkras en möjlighet att kontrollera och följa upp verksamheten. Vidare anges att kommunen ska beakta intresset för allmänheten att få insyn i hur verksamheten utförs genom att i de avtal som skrivs med extern part tillförsäkra information som gör detta möjligt.

Stadsledningskontoret kan inte se att en upphandling av driften av Högdalens sim- och idrottshall skulle medföra några negativa konsekvenser för stadens invånare. Stadsledningskontoret förutsätter att upphandlingen sker så att kvalitet, service och utbud håller en kvalitet som minst motsvarar den nivå som staden idag tillhandahåller i enlighet med gällande upphandlings- och konkurrenspolicy.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion (2011:33) om stopp för privatisering av driften av Högdalens simhall vilket i förläggningen kan innebära att simhallen säljs anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 maj 2011 att som svar på remissen återopas idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Jari Visshed m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Mehdi Oguzsoy (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg (MP), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsnämnden har ett uppdrag att öka den fysiska aktiviteten bland stadens invånare. Uppdraget specificeras i det av kommunfullmäktige 2006 antagna idrottspolitiska programmet samt i nämndens verksamhetsplaner. Detta behöver dock inte, vilket också framgår av det idrottspolitiska programmet, ske genom verksamhet i egen regi utan kan ske genom att ta tillvara kompetens utanför kommunen i form av privata aktörer eller genom föreningslivet i form av exempelvis simklubbar.

Idrottsförvaltningens uppdrag är att driva, utveckla och planera verksamheten vid stadens idrottsanläggningar så att nämndens och kommunfullmäktiges mål uppfylls samt bevaka att stadens utbud svarar mot stockholmarnas behov.

Idrottsnämnden har också ett uppdrag, i likhet med stadens övriga nämnder, att upphandla driften av all verksamhet som inte är myndighetsutövning eller av strategisk betydelse för nämnden. Driften av verksamheten vid en sim- och idrottshall är inte myndighetsutövning och det kan inte heller sägas vara av strategisk betydelse för idrottsnämnden att driva sådan verksamhet i egen regi. Simhallar anses dock normalt vara allmännyttiga anläggningar. Kommunallagen ger kommuner möjlighet att driva näringsverksamhet om den drivs utan vinstsyfte för att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt kommunens medlemmar. För stockholmarna kan det emellertid knappast ha någon betydelse vem som svarar för verksamhetsdriften. Det bör däremot vara angeläget att kvalitet, service och kostnader för inträde är desamma som vid övriga motsvarande anläggningar, som ägs av Stockholms stad och drivs av staden eller av upphandlad entreprenör.

Motionären befarar ett antal negativa effekter av att staden upphandlar driften av verksamheten vid Högdalens sim- och idrottshall. Det är idrottsförvaltningens uppfattning att en upphandling inte ska påverka utbudet negativt, utan genomföras så att kvalitet, service, utbud och kostnader för inträde är likvärdigt jämfört med de anläggningar som staden äger. Förvaltningen vill också betona att det inte handlar om en försäljning av Högdalens sim- och idrottshall, utan en upphandling av driften av verksamheten.

Förvaltningen har under 2010 och 2011 haft kontakt med olika privata aktörer för att göra en branschanalys av friskvårdsmarknaden i Stockholm. Ett branschråd bildades på initiativ av idrottsförvaltningen i december 2010 för friskvårdsaktörer i Stockholms stad. Förvaltningen har i detta sammanhang efterfrågat hur den privata marknaden anser att upphandlingar ska genomföras, för att på bästa sätt ta tillvara marknadens kompetens vad gäller att skapa bästa möjliga konkurrenssituation. Förvaltningens ambition är att öka medborgarnas valfrihet, höja kvaliteten och resurseffektiviteten samt att underlätta för en växande marknad på ett område där kommuner av hävd haft en monopolställning.

Förvaltningen anser att de frågor som motionären föreslår att en lokal referensgrupp får i uppdrag att behandla är relevanta, men är inte säker på att en sådan grupp är det mest lämpliga forumet.

Allmänhetens insyn i verksamheten kan tas till vara genom att entreprenören, när kommunen så begär, lämnar information till kommunen om sin verksamhet (kommunallagen, kapitel 3, § 19a). Informationen, som i normalfallet ska vara skriftlig, ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur verksamheten (i detta fall idrottsanläggningen) sköts.

Enskede–Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede–Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2011 att nämnden avstyrker motionen och åberopar förvaltningens

tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V), ledamöterna Magnus Dannqvist, Malin Quick Oljelund, tjänstgörande ersättaren Sonja Morgert (alla S), *bilaga 1*.

Enskede–Årsta–Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 maj 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktiges beslut att konkurrensutsätta driften av sim- och idrottshallar, däribland Högdalens simhall, innebär att driften läggs ut på entreprenad. Detta innebär inte att simhallen ska säljas, Stockholms stad kommer fortfarande att vara huvudman och ytterst ansvarig för verksamheten. Vid all upphandling, inkluderat upphandling av driftsentreprenader, är det enligt förvaltningen i förfrågningsunderlaget som den upphandlande myndigheten kan ange nivån på vilken kvalitet entreprenören ska ha i verksamheten. Detta gäller oavsett vilken grund för tilldelning av kontrakt som väljs, lägst pris eller ekonomiskt mest fördelaktiga. Förvaltningen ser även att användandet av sistnämnda grund dessutom möjliggör att vid utvärderingen exempelvis ge mervärden för vissa kvalitetshöjningar som anbudsgivaren kan erbjuda. Det är således i förfrågningsunderlaget den upphandlande myndigheten kan säkerställa att entreprenören håller en viss nivå avseende t.ex. öppettider för allmänheten i Högdalens simhall, en varierad och god service, renoveringar och underhåll etc. Det är vidare den upphandlande myndigheten som också ansvarar för att det finns en väl sammansatt arbetsgrupp som kan ta till vara och säkerställa kvalitetskraven i förfrågningsunderlaget, vid vissa upphandlingar kan en referensgrupp också vara nödvändig. Då Stockholms stad fortsätter att vara huvudman för verksamheten är det också stadens ansvar att följa upp och kontrollera att avtalet följs, bl.a. beträffande de ställda kvalitetskraven.

RESERVATIONER M.M.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av Jari Visshed m.fl. (S) enligt följande.

1. Att nämnden svarar på remissen enligt följande

År 2007 var Högdalens sim- och idrottshall aktuell för upphandling. Upphandlingen avbröts enligt beslut i idrottsnämnden i december samma år. Skälet var den betydande årliga merkostnad staden skulle ha åsamkats om en entreprenör hade anlåtats. Nämnden beslöt också att under 2008 åter pröva upphandling av driften av en sim- och idrottshall.

Vi har svårt att förstå att man ägnar kraft och möda åt att konkurrensutsätta simhallar trots att det är bra fungerande verksamheter som drivs till rimliga kostnader.

Vi är djupt oroade över att staden släpper kontrollen över biljettpriserna. Risken är uppenbar att en entreprenör i ekonomiska trångmål kompenserar sig med höjda priser. Vi anser det viktigt att lika villkor ska gälla oavsett vilken simhall man besöker i staden, både vad avser pris, kvalitet och säkerhet.

Reservation anfördes av Mehdi Oguzsoy (V) enligt följande.

1. Bifalla motionen i sin helhet
2. samt därutöver anföra följande

Det är sorgligt att förvaltningen, utan att ens en gång reflektera på alla dess negativa effekter som en outsourcing och i förlängningen en försäljning av verksamheten kan innebära. När frågan var uppe i nämnden 2007 gjordes en grundlig utredning och en referensbudget för att se om en privatisering av driften skulle bli billigare. Det visade sig att så inte var fallet och att man avbröt upphandlingen av driften. Dags dato görs överhuvudtaget ingen sådan analys och vi kan inte se vad som i grund och botten har förändrats i sakfrågan.

Att på detta sätt privatisera verksamhet efter verksamhet för att sedan sälja ut stadens och medborgarnas gemensamma värden för en billig penning är både ansvarslöst och huvudlöst. Dessutom går man emot sina egna ägardirektiv när det gäller sättet man hanterar frågan.

Förvaltningen skriver i sitt utlåtande att en lokal referensgrupp bestående av brukarna är relevant men att en sådan grupp inte är det mest lämpliga forumet, blir ett märkligt svar som står i strid mot de egna nämndmålen. I idrottsnämndens nämndmål

skriver man ”**Brukarnas delaktighet ska öka och deras synpunkter ska hanteras snabbt och effektivt**” (s. 27 Tertialrapport 1 2011 för idrottsnämnden).

Reservation anfördes av Åsa Jernberg (MP) enligt följande.

1. Att återremittera förvaltningens förslag till beslut.
2. Att förvaltningen i sitt tjänsteutlåtande föreslår en konsekvensanalys av vad en konkurrensutsättning av driften av Högdalens sim- och idrottshall skulle innebära.

Motionären lyfter ett antal relevanta frågor och farhågor i sin motion om stopp för konkurrensutsättning av driften av Högdalens sim- och idrottshall: Hur säkerställs låga biljettpreiser? Hur säkras fortsatt god kvalitet i verksamheten? Hur hanteras underhåll och investeringar? Vidare påpekar motionären att värdet av årskortet riskerar att minska om ett antal idrottsanläggningar läggs ut på entreprenad. Ytterligare två relevanta frågeställningar är vilka konsekvenser en konkurrensutsättning får för föreningsliv och simskola samt vilka eventuella kostnader som finns förknippade med förändringen (t.ex. avvecklingskostnader för personal).

I sitt tjänsteutlåtande menar förvaltningen att konkurrensutsättningen inte ska påverka verksamheten negativt. En grundlig analys av konsekvenser saknas dock. Vidare är förvaltningens tjänsteutlåtande sparsmakat med redogörelser för vilka positiva effekter konkurrensutsättningen skulle generera. Att konkurrensutsättningen inte leder till försämringar är inget skäl till att lägga ned kraft och möda på att genomföra den. Konkurrensutsättningen bör enbart genomföras om det finns skäl att anta att den leder till förbättringar. Driftsformen i sig är inget självändamål.

Vi ställer oss tveksamma till att konkurrensutsätta driften innan en ordentlig konsekvensanalys har genomförts. Det är viktigt att förvaltningen utreder såväl positiva som negativa effekter av att lägga ut driften på entreprenad samt gör en bedömning av hur dessa effekter kan hanteras.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V), ledamöterna Magnus Dannqvist, Malin Quick Oljelund, tjänstgörande ersättaren Sonja Moger (alla S) enligt följande.

Stadsdelsnämnden beslutar att tillstyrka motionen.

Därutöver framförs följande.

Högdalens sim- och idrottshall är uppskattad av besökare i alla åldrar. Att konkurrensutsätta driften utan att redovisa vilka fördelar som det innebär för söderortsborna är obegripligt. Förra gången hallen skulle upphandlas avbröts processen av ekonomis-

ka skäl. Inga nya skäl finns som motiverar en ny upphandling. Den skapar bara oro för anställda och besökare.

Det räcker inte heller med de marknadsanalyser som idrottsförvaltningen har gjort för att få fram ett allsidigt beslutsunderlag, utan det behövs också konsekvensanalyser och brukarundersökningar i enlighet med det som föreslås i motionen.

Hallen fyller en viktig funktion i Vantör och förslaget om en lokal referensgrupp vore värt att pröva. Det behövs större samverkan mellan facknämnderna och stadsdelsnämnderna. Många boende upplever att beslut fattas centralt utan att de har något att säga till om. Vi skulle gärna se att även badgäster och föreningar som finns i hallen kan ingå i en referensgrupp

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2011:33

2011:33

Motion av Mehdi Oguzsoy (V) om stopp för privatisering av driften av Högdalens simhall vilket i förlängningen kan innebära att simhallen säljs

Dnr 328-829/2011

Nu görs förberedelser för att handla upp driften av Högdalens sim- och idrottshall. Den moderatledda högeralliansen i Stockholms kommunfullmäktige har beslutat att konkurrensutsätta driften av sim- och idrottshallar. Först ut att privatiseras är Högdalens sim- och idrottshall. Under förra mandatperioden satsade alliansen stora resurser på att konkurrensutsätta driften av Högdalens och Västertorps simhallar samt Forsgrenska badet. Idrottsnämnden beslutade 18 december 2007 att stoppa konkurrensutsättningen av sim- och idrottshallar med motiveringen att nämnden skulle gå miste om biljettintäkter. Inga nya omständigheter har tillkommit som motiverar att man gör ett nytt försök att göra sig av med kommunala idrottsverksamheter.

Sim- och idrottsanläggningar erbjuder oss stockholmare ett fantastiskt utbud av aktiviteter som främjar motion och ökar välbefinnandet. Brukarundersökningar visar att medborgarna är mycket nöjda med stadens erbjudanden om motion och olika aktiviteter. För vänsterpartiet är det självklart att varje skattekrona skall gå till att främja stockholmarnas hälsa och motionsvanor, samtidigt som de anställda garanteras kollektivavtal och meddelarskydd. Möjligheten att använda årskortet på alla anläggningar i staden är uppskattad, vilket riskerar att försämrars vid en privatisering av vissa anläggningar. Stadens prioritet nummer ett skall vara att främja folkhälsa för alla stockholmare och inte hålla på med spekulation och affärer.

Om högeralliansen till varje pris vill privatisera driften av sim- och idrottshallar kan det riskera få konsekvenser för kommuninvånarna. Kvaliteten kan komma att försämrars, staden kommer att gå miste om biljettintäkter, servicen på badanläggningar kommer sannolikt att bli sämre och biljettpriserna högre.

Det kommer främst att drabba de grupper som redan idag har svårt att besöka baden på grund av ekonomiska skäl.

Vänsterpartiet föreslår att staden måste redovisa vilka fördelar en privatisering av driften innebär för söderortsborna innan man fattar beslut om privatisering av driften. Det bör därför tillsättas en referensgrupp bestående av lokala politiker och tjänstemän som tillsammans med hyresgäster i området gör en konsekvensanalys av vad detta kan innebära för Högdalens simhall samtidigt som en brukarundersökning görs.

Frågor man bör ta upp i en sådan referensgrupp kan vara;

- Hur säkras tillgång till det offentliga rummet
- Hur säkras möjligheter att ha låga hyror och billiga inträdesbiljetter
- Hur säkras varierad och god service
- Hur säkras framtida renoveringar och underhåll.

Stockholm den 4 april 2011

Mehdi Oguzsoy